

Version 1.00

Projekt 7650

Upprättad 2024-07-09

Reviderad

Korrektur 2024-07-10

A stylized, light-colored silhouette of a tree with many branches and small leaves, set against a dark olive green background. The tree is positioned on the left side of the page, with its branches extending towards the right.

Naturvärdesinventering till detaljplan för Torp 1:4, Hammarö kommun

1 Sammanfattning

En naturvärdesinventering enligt SS 199000:23 tillhörande detaljplan för Hammarö Torp 1:4.

Området ligger inklämt mellan befintliga fastigheter i ett låglänt område. I området finns sedan tidigare en del VA-installationer. Vegetationen i området är högvuxen och det är flera delområden med lövbuskage. Dominerande markväxtlighet består av högorter, och det finns även pilbuskage och andra växter som har sitt ursprung i intilliggande trädgårdar.

I området finns ett fuktigt delområde som klassas till Naturvärdesklass 4 (visst naturvärde), liksom flera solbelysta grövre lövträd.

Beställare : Hammarö kommun

Utförare : Henric Ernstson Konsult

Korrektur : Anna Lejfelt-Sahlén

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	2
2	Bakgrund.....	4
3	Syftet med naturvärdesinventeringen.....	4
4	Avgränsning och metodik.....	4
4.1	Arbetsgång.....	4
4.2	Nivå och detaljeringsgrad.....	4
4.3	Värdearter.....	5
5	Karteringsunderlag.....	5
6	Allmän beskrivning av området.....	5
7	Naturvärdesbiotoper och värdefulla element.....	7
7.1	Naturvärdesbiotop A.....	8
7.2	Värdeelement.....	9
8	Litteraturförteckning.....	10
	Bilaga A.....	11
	Bilaga B.....	12
	Bilaga C.....	15

2 Bakgrund

En naturvärdesinventering har genomförts inför detaljplanering av området.

3 Syftet med naturvärdesinventeringen

Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för den biologiska mångfalden samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa. I rapporten beskrivs det aktuella objektet även om området som helhet, eller delar av det, inte bedöms nå naturvärdesklass enligt beställd detaljeringsgrad.

4 Avgränsning och metodik

Metodik som har använts följer SS 199000:2023. Det huvudsakliga syftet med en naturvärdesinventering är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för den biologiska mångfalden. En naturvärdesinventering ska enligt standarden resultera i avgränsade bedömda områden av positiv betydelse för den biologiska mångfalden.

En naturvärdesinventering omfattar endast naturvärdenas betydelse för den biologiska mångfalden, inte andra tjänster så som geologi, kulturmiljö och upplevelser eller ekosystemtjänster så som vattenrening, fotosyntes, osv. Att bedöma dessa aspekter kräver andra bedömningsgrunder. En NVI omfattar endast en liten andel av landskapet och är inte någon landskapsekologisk analys som kan göras betydligt mer omfattande och detaljerad. En NVI omfattar varken konsekvensbedömning eller bedömning av framtida naturvärde och ger inget direkt svar kring exploateringskänslighet eller utvecklingspotential.

Med naturvårdsobjekt menas här ett geografiskt avgränsat område med naturvärde som utgörs av en dominerande naturtyp och som tilldelas en gemensam naturvärdesklass.

4.1 Arbetsgång

En naturvärdesinventering innefattar tydliga steg, som sammanfattas nedan:

- Insamling och bearbetning av relevant och befintlig miljöinformation.
- Avgränsning av landskapsområden och miljöer utifrån fjärranalys.
- Fältinventering.
- Bestämning av naturtyp, biototyp och Natura 2000-naturtyp.
- Identifiering och avgränsning av geografiska objekt i fält.
- Naturvärdesbedömning:
  - bedömning av biotopvärde dvs. naturvärdesbiotoper
  - bedömning av artvärde – värdearter.
- Värdeelement om detta är markerat i inventeringen och i beställningen.
- Värdebedömning av landskapsområden.

4.2 Nivå och detaljeringsgrad

Inventeringen har genomförts genom att studera tillgängligt material och äldre inventeringar, samt genom ett fältbesök den 25 juni 2024. Detaljeringsgraden har varit "detalj". Tillägg som har applicerats är Naturvärdesklass 4 och värdeelement såsom värdefulla döda träd mm.

4.3 Värdearter

Värdearter är arter som indikerar att ett område kan ha naturvärde, eller som i sig själva är av särskild betydelse för den biologiska mångfalden. Hit hör skyddade och/eller rödlistade arter samt typiska arter, ansvarsarter och signalarter. Det är endast de arter som bedöms vara relevanta som ska användas vid en naturvärdsbedömning. Till exempel ska signalarter endast beaktas i den geografiska zon och den livsmiljö där de indikerar att det finns ett naturvärde. Vid fynd av naturvärdsarter ska fyndet stå i relation till vad som kan förväntas i det enskilda fallet.

5 Karteringsunderlag

Vid förstudien inför inventeringen har befintligt karteringsunderlag enligt Bilaga A kontrollerats, liksom ett uttag från Artportalen gällande skyddade arter.

6 Allmän beskrivning av området

Figur 1 Karta över området som har inventerats.

Området ligger inklämt mellan befintliga fastigheter i en låg dälpa. I området finns tekniska installationer och VA eller liknande. Vegetationen i området är högvuxen, och det är flera delområden med lövbuskage. Dominerande markväxtlighet består av högrörter så som älggräs, piprör och lupiner. I området finns det också inslag av kanadensiskt gullris som riskerar att bli invasiv men är lätt att bekämpa. I området finns flera buskage av pil som rymt från intilliggande fastigheter. I området finns även ett mycket blött område med vass. Längre norrut övergår området till att sluta sig med riklig löv- och barrvegetation. I detta område och ännu längre norrut är markskiktet torrt, och här och var finns gläntor där sol lyser igenom och skapar fläckar med gynnsamt mikroklimat på solitära stammar. I området växer också en del andra trädgårdsväxter, men även arter som tibast.

Figur 2 Foto av området i söder med högörtsvegetation.

Figur 3 Foto av området i söder med högörtsvegetation.

Figur 4 Foto av pilbuskage i området.

Figur 5 Området övergår till att bli torrare, och där med sluter sig också vegetationen.

Figur 6 Torrare partier i norr.

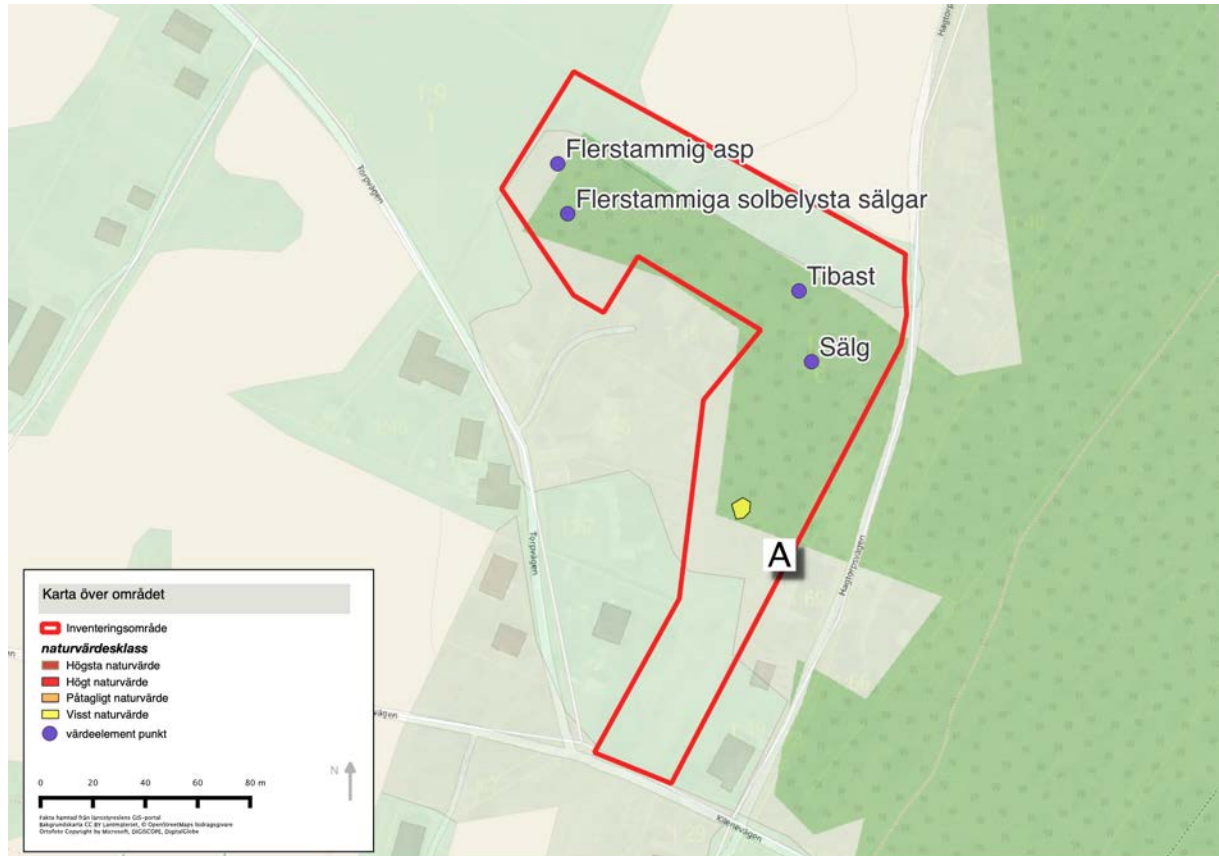

Figur 7 Torrare partier i norr.

7 Naturvärdesbiotoper och värdefulla element

I området bedöms nedan markerade delområde hysa naturvärdesklass.

Figur 8 Översiktsskarta över planområdet med naturvärden utpekade.

Naturvärdesklassernas betydelse och hur klassning bedöms beskrivs i 8Bilaga B och 8Bilaga C.

7.1 Naturvärdesbiotop A

Värdering: Visst naturvärde Naturvärdesklass 4

Biotopvärde : Fuktig lövvegetation

Artvärde :

Bedömning: I området växer bland annat vass. Området är mycket fuktigt och där finns en mer eller mindre öppen vattenyta. Direkt i anslutning finns riklig lövvegetation.

Figur 9 Foto av området med rikligt uppslag av vass.

7.2 Värdeelement

Värde: Visst naturvärde.

Bedömning: Grövre solbelysta träd eller flerstammiga träd. I området finns även tibast *Daphne mezereum*

Figur 10 Exempel på grövre solbelysta stammar i området.

8 Litteraturförteckning

Artdatabanken. (05 2024). *Artfakta*. Hämtat från www.artfakta.se

Artdatabanken. (01 2024). *Artportalen*. Hämtat från <https://artportalen.se/>

Länsstyrelserna. (2024). *Geodatakataolgen*. Hämtat från <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/>

Påhlsson, L. (1994). *Vegetationstyper i Norden*. Köpenhamn: Nordiska ministesrådet.

SiS. (2023). *Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald – Dataproduktspecifikation och listor med bitopbeteckningar*. Svenska Institutet för Standarder.

SiS. (2023). *Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald – Krav och vägledning*. Svenska Institutet för Standarder.

SLU Artdatabanken. (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. Uppsala: SLU.

Bilaga A

Databaser som har kontrollerats:

Följande databaser ska kontrolleras vid inventering

- Artportalen
- Artportalen –uttag av skyddade data 200 meter eller 500 meter buffert beroende på bedömd relevans
- VISS
- Lokalt naturvårdsprogram
- Värdeotrakter

WMS-tjänst dvs. kartskiken är inte lokala utan uppdateras på ansvarig myndighet

- Skogsstyrelsen:
  - nyckelbiotoper
  - naturvärden
  - sumpskogar
  - biotopskydd
  - storbrukets nyckelbiotoper
- Riksintressen:
  - 4 kap Miljöbalken
    - Friluftsliv
    - Naturvård
    - Riksintresse kulturmiljö (Riksantikvarieämbetet) (ej aktuell vid NVI)
  - 3 kap Miljöbalken
    - Riksintresse yrkesfiske
    - Naturvård
    - Friluftsliv (ej aktuell vid NVI)
  - Natura 2000 enligt
    - Habitatdirektivet
    - Fågelskyddsdirektivet

Följande skikt är lokala och måste laddas ned:

- Våtmarksinventeringen
- Musslor
- Ängs och betesmark (Jordbruksverket)
- Ängs och hagmarker (Jordbruksverket)

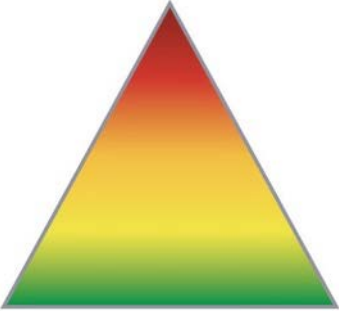
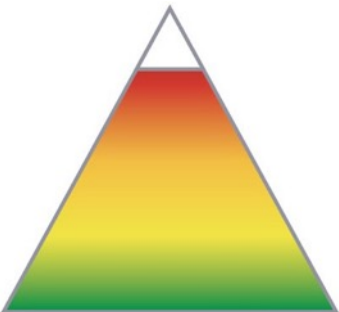
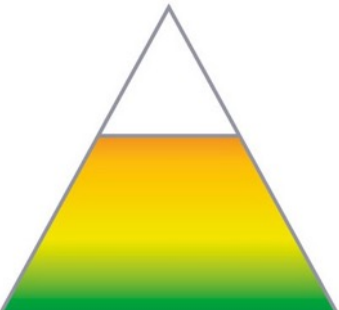
Lastkajen – Trafikverket – om vägområde innefattas.

Bilaga B

Artvärde och biotoper

Tabell från SS199000:2023 som visar på värdering och bedömning utifrån arter.

Artvärde	Kännetecken
<p data-bbox="256 488 510 517">Mycket högt artvärde</p> 	<p data-bbox="595 477 1428 573">Förekomst av hotade, sällsynta eller andra särskilt värdefulla organismsamhällen som indikerar lång kontinuitet och hög grad av naturlighet, vilket även omfattar traditionell hävd.</p> <p data-bbox="595 589 1428 651">Förekomst av organismsamhällen med mycket hög artdiversitet i ett regionalt eller nationellt perspektiv.</p> <p data-bbox="595 667 1428 730">Förekomst av ett stort antal värdearter som är fördelade inom värdepyramidens alla nivåer.</p> <p data-bbox="595 745 1347 779">Måttlig förekomst av värdearter med mycket högt signalvärde.</p> <p data-bbox="595 795 1323 828">Betydelsefull förekomst av värdearter med högt signalvärde.</p> <p data-bbox="595 844 1428 907">Mycket betydelsefull förekomst av värdearter med påtagligt signalvärde.</p> <p data-bbox="595 922 1428 1019">Förekomst av organismsamhällen med andra kännetecken, som är typiska för biotoper med mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald.</p>
<p data-bbox="301 1081 464 1111">Högt artvärde</p> 	<p data-bbox="595 1070 1428 1167">Förekomst av ovanliga eller andra värdefulla organismhällen, som indikerar lång kontinuitet och hög grad av naturlighet, vilket även omfattar traditionell hävd.</p> <p data-bbox="595 1182 1428 1245">Förekomst av organismsamhällen med hög artdiversitet i ett regionalt eller nationellt perspektiv.</p> <p data-bbox="595 1261 1428 1323">Förekomst av många värdearter, som är fördelade inom värdepyramidens allra flesta nivåer.</p> <p data-bbox="595 1339 1366 1373">Sparsam förekomst av värdearter med mycket högt signalvärde.</p> <p data-bbox="595 1388 1251 1422">Måttlig förekomst av värdearter med högt signalvärde.</p> <p data-bbox="595 1438 1366 1471">Betydelsefull förekomst av värdearter med påtagligt signalvärde.</p> <p data-bbox="595 1487 1428 1583">Förekomst av organismsamhällen med andra kännetecken, som är typiska för biotoper med stor särskild betydelse för biologisk mångfald.</p>
<p data-bbox="277 1635 488 1664">Påtagligt artvärde</p> 	<p data-bbox="595 1635 1428 1697">Förekomst av organismsamhällen med måttligt hög artdiversitet i ett regionalt eller nationellt perspektiv.</p> <p data-bbox="595 1713 1262 1747">Sparsam förekomst av värdearter med högt signalvärde.</p> <p data-bbox="595 1809 1302 1843">Måttlig förekomst av värdearter med påtagligt signalvärde.</p> <p data-bbox="595 1859 1319 1892">Betydelsefull förekomst av värdearter med visst signalvärde.</p> <p data-bbox="595 1908 1428 1971">Förekomst av organismsamhällen med andra kännetecken, som är typiska för biotoper med särskild betydelse för biologisk mångfald.</p>

<p>Visst artvärde</p> 	<p>Förekomst av organismsamhällen med måttligt hög artdiversitet, i ett lokalt perspektiv eller viss artdiversitet i ett regionalt eller nationellt perspektiv.</p> <p>Sparsam förekomst av värdearter med påtagligt signalvärde.</p> <p>Måttlig förekomst av värdearter med visst signalvärde.</p> <p>Förekomst av organismsamhällen med andra kännetecken, som är typiska för biotoper med viss särskild betydelse för biologisk mångfald.</p>
<p>Lågt eller obetydligt artvärde</p> 	<p>Förekomst av organismsamhällen med låg artdiversitet som domineras av vanligt förekommande arter.</p> <p>Normalt finns inga förekomster av värdearter eller så är de för få eller för glest förekommande för att indikera att biotopen har någon särskild betydelse för biologisk mångfald.</p>

Tillstånd	Mycket bra tillstånd	Påtagligt biotopvärde	Högt biotopvärde	Mycket högt biotopvärde	Mycket högt biotopvärde
	Bra tillstånd	Visst biotopvärde	Påtagligt biotopvärde	Högt biotopvärde	Mycket högt biotopvärde
	Mellan bra och dåligt tillstånd	Lågt biotopvärde	Visst biotopvärde	Påtagligt biotopvärde	Högt biotopvärde
	Dåligt tillstånd	Lågt biotopvärde	Lågt biotopvärde	Visst biotopvärde	Påtagligt biotopvärde
		Vanlig biotop, endast med grundläggande ekologisk funktion	Mindre vanlig biotop eller biotop med viss särskild ekologisk funktion	Ovanlig biotop eller biotop med påtaglig ekologisk funktion	Sällsynt eller påtagligt minskande biotop eller biotop med hög ekologisk funktion
Sällsynthet och ekologisk funktion					

Figur 11 Matris från SS199000:2014 som visar på värdering och bedömning utifrån livsmiljö/biotop.

Bilaga C

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesbiotoper identifieras enligt SS199000:2023. Naturvärdesbedömning är en process som innebär bedömning av geografiska områdens betydelse för den biologiska mångfalden med stöd av bedömningsgrunderna **artvärde** och **biotopvärde**. De geografiska områdenas betydelse beskrivs genom att de tilldelas olika naturvärdesklasser. Klasserna innebär en rangordning av avgränsade geografiska områden utifrån deras betydelse för att upprätthålla mångfalden inom arter, mellan arter och av ekosystem.

Artvärde	Mycket högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högsta naturvärde	
	Högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högsta naturvärde	
	Påtagligt	Mindre troligt utfall	Påtagligt naturvärde	Högt naturvärde	Högt naturvärde	
	Visst	Visst naturvärde	Påtagligt naturvärde	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	
	Lågt	Ej naturvärde	Visst naturvärde	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	
		Lågt	Visst	Påtagligt	Högt	Mycket högt
		Biotopvärde				

Figur 12 Principbild från SS 199000:2023 för att beskriva hur förekomst av arter respektive livsmiljöer (biotopvärde) leder till en bedömd naturvärdesklass.

Naturvärdesklasser av naturvärdesbiotoper

Tabell 1 Förklaring av de 4 naturvärdesklasserna, från tabell kopierad från SS 19000-2023.

Naturvärdesbiotoper	Högre naturvärde	
	Högsta naturvärde Naturvärdesklass 1	<p>Mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald</p> <p>Omfattar biotoper som har god överensstämmelse med ett referenstillstånd för naturliga ekosystem. Innehåller mycket goda livsmiljöer för naturvårdsarter och nästan alltid med inslag av rödlistade och hotade arter. Områden med högsta naturvärde är särskilt viktiga värdekärnor för biologisk mångfald i en nationell och regional grön infrastruktur. Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.</p>
	Högt naturvärde Naturvärdesklass 2	<p>Stor särskild betydelse för biologisk mångfald</p> <p>Omfattar biotoper som har väsentliga kvaliteter, typiska för naturliga ekosystem. Innehåller goda livsmiljöer för naturvårdsarter, ofta med inslag av rödlistade och hotade arter. Områden med högt naturvärde är värdekärnor för biologisk mångfald i en nationell och regional grön infrastruktur. Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.</p>
	Påtagligt naturvärde Naturvärdesklass 3	<p>Påtaglig särskild betydelse för biologisk mångfald</p> <p>Omfattar biotoper som har typiska kvaliteter för naturliga ekosystem men som kan vara delvis påverkade eller saknar längre kontinuitet och därför inte uppfyller kriterier för naturvärdesklass 1 eller 2. Innehåller oftast livsmiljöer för naturvårdsarter. Bidrar till en nationell och regional grön infrastruktur för biologisk mångfald. Den totala arealen av dessa områden har särskild betydelse för att bevara biologisk mångfald i Sverige. Enskilda områden kan lokalt ha stor särskild betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald.</p>
Visst naturvärde		
Visst naturvärde Naturvärdesklass 4	<p>Viss särskild betydelse för biologisk mångfald</p> <p>Omfattar biotoper med vissa kvaliteter av betydelse för biologisk mångfald. Kan innehålla livsmiljöer för naturvårdsarter. Bidrar till grön infrastruktur för biologisk mångfald åtminstone på lokal nivå. Den totala arealen av dessa områden har viss särskild betydelse för att bevara biologisk mångfald i Sverige. Enskilda områden kan lokalt ha särskild betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald.</p>	